

חודש סיון בהלכה ובאגדה

~עובדות, הנהגות, מעלת החודש, הלכות, סגולות~

מאת: הרב דוד אטדגי שליט"א רב ומו"צ ק"ק כורש קטמון ירושלים ת"ו |
alonenkachtov@gmail.com לקח טוב במייל

ניצבים קודם ר"ה. ויש שנים שקוראים נשא, כ"כ הביאור
הלכה שם ד"ה במדבר עיי"ש).

חודש מסוגל לגאולה

א. כתב מורינו הבא"ח (בספרו בן איש חיל ח"ד דרוש
לשבת כלה א'), שחודש סיון מסוגל לגאולה כמו
חודש ניסן, משום שבניסן נגאלו 'גאולת הגוף'
ועל כן מסוגל לגאולה. כך חודש סיון שנגאלו בו
גאולת הנפש בקבלת התורה, מסוגל לגאולה
ממש.

אמירת תחנון

ב. מראש חודש סיון ועד י"ב בו, אין אומרים
תחנון והטעם הוא משום דמיום ב' בסיון אמר
משה רבינו לישראל להתקדש לקראת מתן תורה,
ולאחר מכן חלים ג' ימי ההגבלה, ואחר חג
השבועות גם כן אין אומרים, שחג השבועות יש
לו תשלומין כל שבעה. (כ"כ הפוסקים. וכ"ה מו"ר
בחזו"ע יום טוב עמ' שכג, וכן הוא המנהג בארץ ישראל. והרב
שירי כנה"ג סי' תצד, כתב שמנהגו שלא לומר תחנון עד י"ג
בו. ועי' בדברי הפר"ח סי' תצד ס"ג, ויש להסתפק אם כוונתו
גם על י"ג, ומשום ספיקא דיומא, ויש שנוהגים שלא לומר עד
ח' בו, והמהרי"ל במנהגים הל' שבועות כתב שיש שנוהגים
לומר תחנון עד ג' סיון ועיי"ש הטעם).

טעם קריאת פרשת במדבר קודם חג השבועות

ג. לעולם קוראין בתורה בפרשת 'במדבר' קודם
חג שבועות, וזאת שלא יהיה לשטן פתחון פה
לקטרג על ישראל אחר קריאת הקללות, ועוד
שמשום שחג השבועות הוא יום הדין לפירות
האילן, ועל כן קוראים במדבר שתכלה שנה
וקללותיה. ויש שנים (כשהשנה מעוברת)
שקוראים גם פרשת 'נשא' קודם החג. (הטעם הא'
כ"כ הלבוש סימן תכת, וכ"ה הביאור הלכה ד"ה ולעולם.
והטעם הב' הובא במג"א שם ס"ק ד', ומה"ט קוראין פרשת

לימוד הלכות חג השבועות החל מר"ח ואילך

ד. שואלין ודורשין בהלכות חג בחג, וזמן הלימוד
יש אומרים שלוש ימים קודם חג השבועות, וי"א
שדורשין בהלכות החג מא' סיון ואילך. (עי' בב"י סי'
תכט דמשמע דאין דין זה נוהג בעצרת, וכ"כ הלבוש שם.
ואומנם מדברי המשנ"ב סק"א, משמע שנקט כדעת הב"ח,
והמג"א ס"ק א', והא"ר ס"ק א', והפר"ח, דיש ללמוד ל' יום
קודם. עיי"ש. ועי' שעה"צ שם. ודעת הגר"א שבעצרת סגי
מא' סיון. ועי' שו"ע הרב סימן תכט ס"ג).

אמירת תפילת השל"ה בער"ח סיון ומקורה

ה. השל"ה הקדוש (ח"ב מסכת תמיד פרק נר מצווה, עמ'
תקיב' אות קלב) כתב, וביותר צריך זירונו להתפלל
שיהיה לו זרע כשר עד עולם, ואגב כל צרכיהם
וזיווגם מה' יצא הדבר, ולבי אומר שעת רצון
לתפילה זו בערב ראש חודש סיון, הוא החודש
שבו נתנה התורה. ואז נקראים בנים לה' אלהינו.
וראוי לישוב בתענית ביום ההוא הוא ואשתו,
ויתעוררו בתשובה ויתקנו כל ענייני הבית,
איסור והיתר, וטומאה וטהרה וכל העניינים,
ויתנו צדקה לעניים הגונים, ואם אפשר לבעל
להתענות אז הפסקה מה טוב ומה נעים, ועל כל
פנים יהיה תענית גמור בכל דיני תענית צבור.
ע"כ. וכ"כ הרב חמדת ימים (חג השבועות פ"א אות י').

ושם הביא השל"ה הק' נוסח תפילה הנהוג כיום
לאומרו. ומקור התפילה נמצאה בסידור ר' שבתי
סופר ז"ל תלמיד הלבוש, שחיברה עוד קודם
השל"ה הק'. (והובאה בסידור ר' שבתי ליקוטים,
מבוא, מילואים, הוצאת נר ישראל עמ' עט

'חודש סיון בהלכה ובאגדה'

~עובדות, הנהגות, מעלת החודש, הלכות, סגולות~

מאת: הרב דוד אטדגי שליט"א רב ומו"צ ק"ק כורש קטמון ירושלים ת"ו |
alonlekachtov@gmail.com לקח טוב במייל

נכונים לשלשת ימים, נשמות י"ט ט"ו כי אז פסקה זוהמתן של ישראל, ועל ידי התענית הזו יפסק גם כן ממני זוהמת החומר אשר בי, כדי לקבל כח ידיעת סודות התורה בליל שבועות עמו, ובליל שבועות למדתי עמו כל אותה הלילה כסודות התורה, ולא ישנתי כלל כל אותה הלילה. וגם אמר לי, כי אלו השלשה התעניות יועילו לבטל גזרת המ"ד שנים שחסרו מהרב מגיד משנה כנו' לעיל וע"ש.

וכתב המהר"ח פלאג' בספרו מועד לכל חי (סי' ח אות ה) בזה"ל, 'לפיכך אנחנו חייבים להתקדש ולהטהר עצמינו בכל שנה ושנה בקרב הימים האלה, והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור, להעביר גלולי טומאת זוהמת הנחש אשר נתן בנפשותינו את שכובתו, ותטמא בה את נפשותינו והולדנו כוחות הטומאה באשמותינו, כמשפט לכל עושי רשעה אשר בכל עון ואשמה קונה ובורא משחית כטומאת גילולי מצרים. וכבר כתב כן הרב חמדת ימים (חג השבועות פ"א אות ו'), והוסיף שמעשה אבות סימן לבנים, ועל כן ימצא עזר משמים בימים אלה להיטהר.

למזלו של חודש סיון יש 'פה' – והזהירות מדברים בטלים בחודש זה

ח. כתב הגר"ח פלאג' בספרו מועד לכל חי (סי' ח אות ד'), בשם הילקוט ראובני (דף צ"ב ע"ג), שחודש סיון מזלו הוא אריאל, וכל החודשים אין להם פה ולשון, חוץ מחודש סיון שיש לו פה ולשון ומשום שניתנה בו תורה, לקיים מצוות והגית בו יומם ולילה. ועל כן יזהר מאוד בחודש זה מדיבורים

עיי"ש). והבאנו תפילה זו לתועלת הקוראים בסוף הקובץ. והשנה יש לקוראה בשבת קודש.

המנהג להתענות בערב ר"ח סיון

1. בספר מנהגי ורימוזא (עמ' רנג) הובא, שהיה מנהגם להתענות בערב ר"ח סיון. (וכן הביא הב"י סי' תקעט, ובמג"א סי' תיח ס"ק א'. והמשנ"ב שם. וע"ע שות שבות יעקב ח"ב סי' ו'). וכ' תלמידי החת"ס שמנהגו היה להתענות יחד עם כל בני הישיבה בער"ח סיון, וקראו בתורה קריאת 'ויחל', משום שעם ישראל חנו בהר סיני בר"ח סיון, ואמרו חז"ל מה חנייתם בתשובה, אף נסיעתם מרפידים בתשובה. וזה היה בער"ח סיון הרי שהיה צריך הכנה מיוחדת לכך מער"ח סיון. וכ"כ במנהגי מהר"ם אש ועוד. (כ"ה בספר הלכות חג בחג, חג השבועות עמ' קה).

דברי האר"י ז"ל שג' ימים קודם חג השבועות הוא זמן מסוגל לטהרה

2. כתב רבינו חיים ויטאל זלה"ה, בספר שער הגלגולים (עמ' תקיז הוצאת אהבת שלום) בזה"ל, אמר לי (רבו האר"י הקדוש ז"ל), כי בהיותי קטן קללתי פעם א' את אמי ע"ה, וצוה אותי להתענות שלשה ימים רצופים לילה ויום, ולכוין שהם ע"ב שעות והוא כנגד תרין עיטרין דחו"ג דאו"א הגנוזים בג' אבות חג"ת, והם ע"ב כנודע, כי שם ע"ב הוא בחג"ת. ולפי שגרמתי לסלק אלו התרין עיטרין מן הבן העליון, לכן אכוין להחזירם אליו ע"י אלו הע"ב שעות שיש בג' תעניות אלו. ואמר לי שאתענה אלו השלשה ימים הנז', שלשה ימים קודם יום שבועות, ואכוין גם כן בסוד פסוק היו

‘חודש סיון בהלכה ובאגדה’

~עובדות, הנהגות, מעלת החודש, הלכות, סגולות~

מאת: הרב דוד אטדגי שליט"א רב ומו"צ ק"ק כורש קטמון ירושלים ת"ו |
הארות והערות ניתן לשלוח למערכת עלון 'לקח טוב' במייל alonlekachtov@gmail.com

לקבל תשובתם ולהביא את הדברים אל האלהי"ם, מתעלסים באהבים כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה', כי על ידי זכרון זה יעלה מורא על ראשו ויראה ורעד יבא בו להתקדש עצמו במותר לו להראות בעצמו כאילו הוא עומד במעמד ההוא, ולא יפנה ימין ושמאל בעסקי העולם הזה ויעשה תורתו קבע ומלאכתו עראי מראש חדש סיון עד יום השישי אף כי אין דרכו בכך ביתר הימים, וכן נהגו רבים מתלמידי הרב זלה"ה.

מנהג האר"י לטבול בער"ח, ובפרט בער"ח סיון

יא. עוד כתב הרב חמד"י שם, שמנהגו של האר"י ז"ל היה לטבול בכל ערב ר"ח כמו בערב שבת, וכל שכן בערב ר"ח סיון, לקראת ימי הקודש הבאים להיות בטהרה ופרישות, ועל ידי כך יזכה לקבל תוספת קדושה שהייתה לאבותינו בימים האלה בזמן הזה.

סגולה נפלאה לבנים ת"ח ושלא תשתכח תורה מזרעו

יב. כתב שם הרב חמד"י (סי"א) בזה"ל, וראוי להבין ולהתענות הוא ואשתו בערב ראש חדש הקדוש הזה, ויתעוררו בתשובה לפשפש במעשיהם ומעשה בני ביתם לישר ולתקן ולהסיר מכשול מקרב ביתם ולהרבות צדקה לעמלי תורה, וכו', ואם אי אפשר להם מכל מקום יתענו ביום ערב ראש חדש סיון תענית גמור בכל דיני תענית צבור ויהיו מפסיקים מבעוד יום, והוא

בטלים, ומלשון הרע, ושקר, ודבורי חול בשבת, שאיסורם תמיד, ובחודש זה יגדל עונשו מאוד מאוד. ובפרט לומדי התורה דיש להם ליזהר בזה.

אילו קרבנו להר סיני ולא נתן לנו את התורה – אלו הימים מר"ח סיון

ט. כתב האלשיך הקדוש (ויקרא פרק כג) שכוונת המגיד באומרו 'אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו', לכאורה לא מובנים, דמה המעלה בקירבה ל'הר סיני' אילו לא היינו מקבלים את התורה. וביאר האלשיך הק', שהכוונה לימים הללו מר"ח סיון ועד מתן תורה שבו קרבנו הקב"ה וזיכנו עד בלי די, עד שהגיעו לדרגה שראו דברים שאין אדם יוכל לראות, עד היותם כאלקים להנבא פנים אל פנים, ועל זה אומר המגיד אילו קרבנו להר סיני ולבסוף לא היינו מקבלים אותה, 'דיינו'. ודפח"ח. וראיתי שכבר כתב כן בספר המכתם והביאו מרן החיד"א בספרו לב דוד.

יצייר בדעתו בימים אלו מעמד הר סיני ויעשה תורתו קבע

י. כתב הרב חמד"י ימים (חג השבועות פ"א אות ז') בזה"ל, 'ותמיד בקרב הימים האלה לא ימוש מנגד עיניו לחשוב במעמד הר סיני, ויצייר בשכלו איך היו ישראל בטהרה ופרישות בהיותם נצבים נגד ההר מול האלהים, באימה וביראה ברתת ובזיע, מפני אשר ירד עליו ה' ברבבות מלאכים, ומשה רבינו עליו השלום אדון כל הנביאים, היה בקרב אלה הימים השכם והערב בין המלך ובין העם

'חודש סיון בהלכה ובאגדה'

~עובדות, הנהגות, מעלת החודש, הלכות, סגולות~

מאת: הרב דוד אטדגי שליט"א רב ומו"צ ק"ק כורש קטמון ירושלים ת"ו |
הארות והערות ניתן לשלוח למערכת עלון 'לקח טוב' במייל alonlekachtov@gmail.com

אותה. אמר להם הקדוש ברוך הוא, ראו באיזה חודש נתתי את התורה, בחדש השלישי, במזל תאומים, שאם ביקש עשו הרשע להתגייר ולעשות תשובה ולבוא וללמוד תורה יבוא וילמד ומקבלו אני, לפיכך נתנה בחדש השלישי.

טעם נוסף – לרמז על אחדות הלבבות

טו. והרב ילקוט הגרשוני (כללים ח"ג עמ' כז ע"א, ריש אות ת' בערך תאומים), כתב טעם אחר לשבח בזה"ל, 'כתבו המפורשים שלכך ניתנה התורה בחודש מזל תאומים, כדי לרמז דמבלעדי אחדות ושלום א"א לקיים התורה, כי א"א לכל איש ישראל לקיים תרי"ג מצוות, רק ע"י התאחדות הלבבות חשוב כל בית ישראל כנפש אחד. ונחשב לכל אחד כאילו קיים את כל התורה כולה, וע"כ ניתנה תורה במזל תאומים לרמז לישראל שישתדלו להיות כאחים תאומים, לשכון יחד באהבה ואחוה ורעות, והיו תאומים יחדיו כאיש אחד כגוף אחד בלב אחד. ועי"כ יוכל כל אחד לקיים כל התורה כולה. ע"כ.

מראש חודש סיון ועד חג השבועות ימים מסוגלים מאוד

טז. כתב מרן החיד"א בספרו לב דוד (עמ' סא) פרק אחד ושלישים לשבועות) הלא לאמונה מודעת זאת בכל הארץ, כי הימים טובים מדי שנה בשנה עושין מעין מלאכתן כימים הראשונים, ומתגלים אורות עליונים בשמים ממעל, והשפיע בצחצחות על ישראל עמו, כאשר פי המדבר אליכם, לעיל פ' כ"ט באורך. כל קבל דנא, כי בא מועד ימים אשר נחו להם היהודים, לפני ההר הגדול במעלה,

סגולה נפלאה להיות לו זרע אנשים חכמים וידועים יראי אלהים ואין תורה פוסקת מזרעו.

הטעם שנתנה תורה בסיון דווקא – מפני שיש לו פה

יג. במדרש (פסיקתא רבתי פיסקא כ – פ' מתן תורה) הובא משל נפלא לבאר הטעם שנתנה תורה בחודש סיון, בזה"ל, 'ולמה ניתנה תורה בסיון ולא בשאר ירחים? למה הדבר דומה, למלך שעשה חופה לבתו, ואמר אדם אחד מגדולי המלך נאה לה לבת המלך להרכיבה על הפיל כשהיא יושבת באפריון ולסלסלה בכל גדולי מלכות, ענה אחר ואמר, פיל גבוה ואין לו הדר ואין לו יופי, ונאה להרכיבה על הסוס, ולהראות יופיה בכל גדולי המלכות, ענה אדם אחד – פיל גבוה, וסוס נאה, ואין להם פה לדבר, וידיים לספוק, ורגלים לרקוד, ולהרכיבה על כתיפים להראות את יופיה, כך הקדוש ברוך הוא לא נתן התורה לא בניסן ולא באייר, מפני שמזל ניסן טלה, ומזל אייר שור, אין נאה להם לקלס ולשבח, לכך נתן הקדוש ברוך הוא התורה בסיון, מפני שמזל סיון תאומים, ותאומים אדם הוא, ואדם יש לו פה לדבר וידיים לספוק ורגלים לרקוד.

טעם נוסף – שאם עשיו הרשע ירצה להתגייר אני מקבלו

יד. וטעם נוסף מצאנו בפסיקתא דרב כהנא (פיסקא יב – בחדש השלישי) בזה"ל, למה בחדש השלישי? שלא ליתן לאומות העולם פתחון פה, לומר אילו נתן אף לנו את התורה היינו עושים

'חודש סיון בהלכה ובאגדה'

~עובדות, הנהגות, מעלת החודש, הלכות, סגולות~

מאת: הרב דוד אטדגי שליט"א רב ומו"צ ק"ק כורש קטמון ירושלים ת"ו |
alonekachtov@gmail.com לקח טוב' במייל

ועל קיום העולם ועל קיום התורה בא לנו ממך
ה' אלהינו שני צוויים. כתבת בתורתך "פרו
ורבו", וכתבת בתורתך "ולמדתם אתם את
בניכם". והפונה בשתייהן אחת, כי לא לתהו
בראת כי אם לשבת, ולכבודך בראת יצרת אף
עשית, כדי שנהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי
כל עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי
תורתך.

ובכן אבוא אליך ה' מלך מלכי המלכים,
ואפיל תחנתי, ועיני לך תלויות עד שתחנני
ותשמע תפילתי להזמין לי בנים ובנות. וגם הם
יפרו וירבו הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל
הדורות, לתכלית שהם ואני פלנו יעסקו
בתורתך הקדושה, ללמד וללמד לשמר
ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך
באהבה, והאר עינינו בתורתך ודיק לבנו
במצותיך לאהבה וליראה את שמך.

אבינו אב הרחמן, תן לכלנו חיים ארפים
וברוכים, מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו
לחיים ברחמים, זכרנו לחיים נצחיים, כמו
שהתפלל אברהם אבינו "לו ישמעאל יחיה
לפניך", ופרשו רבותינו זכרונם לברכה,
"ביראתך".

הלא מזער כמדתו לכל רוח נשברה, ההר חמד
אלקים הר סיני, זה שם ישבנו והיינו לאחדים,
ויחן שם ישראל כאיש אחד, ועי"ז פסקה
זוהמתינו וזכינו לקבל התורה, ומן הוא והלאה
הימים הללו קדש הם ומסוגלים ליטהר, כמ"ש
בפרקין דלעיל ואף גם זאת ימים טובים, לקנות
ענוה ואחדות עם ישראל, כאשר היה לימים
ראשונים במעמד המופלא והנורא לפני הר סיני,
ואף גם להבין ולהשכיל בתורה. (א"ה, כוונת החיד"א
הק' על ראש חודש סיון ואילך, שהרי על ראש החודש ביום הזה
באו מדבר סיני. וכמו שהובא בפסיקתא זוטרתא (יתרו פרק יט
סימן א) וכן ברש"י, ועל יום זה נאמר ויחן שם ישראל וכו').

תפילת השל"ה הקדוש לאומרה תמיד ובפרט בערב ראש חודש סיון

(והשנה יש לקוראה בשבת קודש)

אתה הוא ה' אלהינו עד שלא בראת העולם,
ואתה הוא אלהינו משבראת העולם, ומעולם
ועד עולם אתה אל. ובראת עולמך בגין
להשתמודעא אלהותך באמצעות תורתך
הקדושה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם
לברכה, "בראשית", בשביל תורה ובשביל
ישראל, כי הם עמך ונחלתך אשר בחרת בהם
מכל האמות, ונתת להם תורתך הקדושה,
וקרבתם לשמך הגדול.

'חודש סיון בהלכה ובאגדה'

~עובדות, הנהגות, מעלת החודש, הלכות, סגולות~

מאת: הרב דוד אטדגי שליט"א רב ומו"צ ק"ק כורש קטמון ירושלים ת"ו |
הארות והערות ניתן לשלוח למערכת עלון 'לקח טוב' במייל alonlekachtov@gmail.com

שיר המעלות אשרי כל ירא ה' ההלך בדרכיו:
יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך: אשתך
כגפן פריה בירכתי ביתך בנך כשתלי זיתים
סביב לשלחנך: הנה כי כן יברך גבר ירא ה':
יברכך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי
חייך: וראה בנים לבניך שלום על ישראל:

אנא ה' שומע תפלה יקים בנו הפסוק, ואני
זאת בריתי אותם אמר ה', רוחי אשר עליך
ודברי אשר שמת בי, לא ימוש מפיו ומפי
זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד
עולם:

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי
וגואלי.

מצווה להפיץ לזכות את הרבים!!

רצוי להדפיס קודם השבת.

מוקדש: לרפואת שמעון בן טל בתושח"י

במהרה.

כי על כן, באתי לבקש ולחנן מלפניך שיהא
זרעי וזרע זרעי עד עולם זרע כשר. ואל ימצא
בי ובזרעי ובזרע זרעי עד עולם שום פסול
ושמץ, אך שלום ואמת וטוב וישר בעיני
אלהים ובעיני אדם, ויהיו בעלי תורה, מארי
מקרא, מארי משנה, מארי תלמוד, מארי רזא,
מארי מצוה, מארי גומלי חסדים, מארי מדות
תרומינות, ויעבדוך באהבה וביראה פנימית,
לא יראה חיצונית, ותן לכל גויה וגויה מהם די
מחסורה בכבוד, ותן להם בריאות וכבוד וכת,
ותן להם קומה ויפי וחוץ וחסד, ויהיה אהבה
ואחווה ושלום ביניהם, ותזמין להם זוגים
הגונים מזרע תלמידי חכמים, מזרע צדיקים,
וגם זוגים יהיו כמותם ככל אשר התפללתי
עליהם, כי זכרון אחד עולה לכאן ולכאן.

אתה ה' יודע כל תעלומות, ולפניך נגלו
מצפוני לבי, כי כוננתי בכל אלה למען שמך
הגדול והקדוש ולמען תורתך הקדושה, על כן
ענני ה' ענני, בעבור האבות הקדושים
אברהם יצחק ויעקב. ובגללם תושיע בנים
להיות הענפים דומים לשרשם, ובעבור דוד
עבדך רגל רביעי במרכבה, המשורר ברוח
קדשך.